

SAMORZĄD

2006-2010

***Karta Samorządowa
Socjaldemokracji Polskiej***

www.sdpl.pl

Warszawa 2006

SDPL opowiada się za umacnianiem samorządności i związanej z nią decentralizacji.

Zasada pomocniczości jest jednym z fundamentów państwa demokratycznego. Sprzeciwiamy się podejmowanym ostatnio przez rząd próbom i zapowiedziom ograniczenia praw samorządu i możliwości wpływania na jego funkcjonowanie przez obywateli.

Opowiadamy się za fachową, kompetentną i apolityczną administracją samorządową. Postulujemy objęcie urzędów samorządowych programem służby cywilnej.

Zdecydowanie sprzeciwiamy się odstąpieniu od bezpośrednich wyborów wójta, burmistrza i prezydenta.

Opowiadamy się za organizowaniem wyborów do rad gmin według ordynacji większościowej w gminach do 50 tys. mieszkańców (obecnie do 20 tys. mieszkańców).

Karta Samorządowa SDPL zawiera propozycje, które chcemy realizować w jednostkach samorządu terytorialnego w kadencji 2006-2010. Nadrzędną wskazówką, którą kierowaliśmy się przygotowując Kartę, było poszukiwanie takich rozwiązań, które służyłyby jak najpełniej zaspokojeniu potrzeb i oczekiwań mieszkańców gmin, powiatów i województw, a jednocześnie wynikają z naszej wizji nowoczesnej, rozwijającej się i demokratycznej Polski. Poniżej przedstawiamy konkretne rozwiązania, które są naszym zobowiązaniem wobec lokalnych społeczności. Tym samym jest to zobowiązanie dla naszych kandydatów w nadchodzących wyborach samorządowych, a po wyborach – dla osób wybranych do władz.

Samorządowcy SDPL będą zabiegać o sprawy najważniejsze dla mieszkańców. Nasz sposób widzenia samorządu i nasze propozycje zawarliśmy w 10 kwestiach:

- I. SAMORZĄD - uczciwy i przejrzysty
- II. SAMORZĄD obywatelski
- III. SAMORZĄD szanujący prawa i wolności
- IV. SAMORZĄD solidarny
- V. SAMORZĄD dla nowoczesnej szkoły
- VI. SAMORZĄD dla ochrony zdrowia
- VII. SAMORZĄD dla bezpieczeństwa
- VIII. SAMORZĄD przeciw bezdomności
- IX. SAMORZĄD wspierający kulturę
- X. SAMORZĄD – niezbędne zmiany ustawowe

Wypełniając powierzony im przez mieszkańców mandat, radni SDPL będą w swoim postępowaniu kierować się wytycznymi zapisanymi w *10 zasadach etycznego postępowania radnego SDPL*.

I. SAMORZĄD - uczciwy i przejrzysty

Samorząd terytorialny nie jest wolny od wad. Do największych patologii należą: upartyjnienie urzędów i korupcja. Walkę z tymi zjawiskami należy podjąć metodami prawnymi, wprowadzając odpowiednie regulacje. Konieczna jest pełna przejrzystość działań administracji samorządowej, a tym samym stworzenie ram do społecznej kontroli funkcjonowania władz lokalnych i regionalnych. Wytworzenie atmosfery dezaprobaty społecznej dla tego typu zachowań położy kres korupcji i partyjniactwu. SDPL opowiada się za wprowadzeniem w każdej gminie, powiecie i województwie samorządowym kodeksu postępowania zapewniającego przejrzystość funkcjonowania tych jednostek.

- 1) Radni SDPL będą czuwać nad rygorystycznym przestrzeganiem w samorządach ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, zgodnie z którą nabór do pracy w urzędach samorządowych musi być prowadzony w pełni jawnie, zgodnie z następującą procedurą:
  - publiczne ogłoszenie o naborze (w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy w urzędzie),
  - co najmniej 14-to dniowy termin na składanie dokumentów,
  - upublicznienie listy kandydatów spełniających wymagania formalne,
  - ogłoszenie wyniku naboru wraz z uzasadnieniem.
- 2) W celu ograniczania zjawisk korupcyjnych w urzędach samorządowych radni SDPL wszystkich szczebli będą domagali się przestrzegania następujących reguł:
  - podawania do publicznej wiadomości decyzji finansowych i ich uzasadnienia,
  - przedstawiania opinii publicznej pełnej informacji o zastosowanych ulgach podatkowych wraz z uzasadnieniem,
  - wyboru oferty w oparciu o rzetelną informację o cenach i jakości usług oraz podawanie do publicznej wiadomości dokonanego wyboru wraz z uzasadnieniem,
  - dokładne nadzorowanie wywiązywania się z zawartych umów.
- 3) SDPL opowiada się za nowym podejściem do organizacji przetargów publicznych w samorządach. Radni SDPL będą domagać się:
  - wyłaniania wykonawcy w drodze przetargu, w którym mogą uczestniczyć wszystkie firmy niezależnie od ich statusu (własne i obce)
  - wprowadzenia zmiany zasad organizacji przetargów zgodnie z następującymi regułami:
    - dla dóbr i usług wystandaryzowanych (np. artykuły biurowe), gdzie o zamówieniu decyduje tylko cena – obligatoryjne przetargi internetowe,
    - dla towarów i usług o określonych parametrach - przetargi dwustopniowe (etap 1- przedstawienie pełnych ofert bez ceny, etap 2 – przedstawienie cen).
- 4) SDPL uznaje przejrzystość funkcjonowania administracji samorządowej za podstawowy warunek zwalczania korupcji. Samorządowcy SDPL będą domagać się umieszczania na stronach internetowych odpowiednich urzędów takich dokumentów i informacji jak: uchwały wszystkich organów samorządu terytorialnego wraz z uzasadnieniami, protokoły z posiedzeń rad i sejmików oraz komisji, listy obecności radnych na posiedzeniach, imienne wyniki głosowań, umowy wraz załącznikami i aneksami dotyczące przekazywania publicznych pieniędzy podmiotom zewnętrznym, itp.
- 5) Radni SDPL będą domagać się zapisania w statutach jednostek samorządu terytorialnego nakazu organizowania wszystkich sesji rad/sejmików oraz posiedzeń ich komisji na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego.

II. SAMORZĄD obywatelski

Silne samorzady terytorialne nie są możliwe bez silnego społeczeństwa obywatelskiego na poziomie gmin, powiatów i województw. Aktywność samorządowa mieszkańców nie może ograniczać się tylko do udziału w wyborach władz samorządowych. Jednak w wielu jednostkach samorządu terytorialnego władze chętnie pomijają aktywny udział obywateli w rządzeniu, gdyż osłabia to obywatelską kontrolę nad funkcjonowaniem samorządów. Dlatego radni SDPL będą wspierać wszystkie inicjatywy wzmacniające pozycję mieszkańców względem władz samorządowych wszystkich szczebli.

- 1) Organizacje pozarządowe nie mogą być dłużej traktowane jako konkurent i przeciwnik samorządów, ale muszą być uznane za sojusznika w rozwiązywaniu lokalnych i regionalnych problemów społecznych. Dlatego radni SDPL będą dążyć do zwiększenia roli lokalnych i regionalnych organizacji pozarządowych poprzez:
  - formalne włączanie ich do procesu podejmowania decyzji w organach samorządu terytorialnego (np. wprowadzenie obowiązku konsultacji społecznych wszystkich projektów uchwał),
  - tworzenie przy samorządowych organach wykonawczych rad konsultacyjnych dla organizacji pozarządowych,
  - wspieranie powstawania i funkcjonowania organizacji, np. wynajem lokali na siedziby organizacji z zasobów samorządowych po niskich kosztach oraz udostępnienie infrastruktury dla realizacji wartościowych inicjatyw tych organizacji,
  - jasne, przejrzyste i wieloletnie kryteria przyznawania organizacjom pozarządowym środków na cele określone przez władze samorządowe.
- 2) Ważną rolę przy podejmowaniu decyzji przez władze odgrywają konsultacje społeczne. Radni SDPL będą wnioskować, aby w ważnych i budzących emocje lub kontrowersje kwestiach sięgać do przeprowadzenia tzw. wysłuchania opinii publicznej na specjalnie zorganizowanym spotkaniu z mieszkańcami (*public hearing*), na które zapraszani będą mieszkańcy i organizacje zainteresowane danym tematem. SDPL uważa, iż władze samorządowej powinny częściej niż dotychczas – w istotnych sprawach – organizować referenda wśród mieszkańców.
- 3) Zdaniem SDPL należy ustawowo wprowadzić inicjatywę obywatelską na poziomie samorządów gminnych, powiatowych i wojewódzkich na wzór inicjatywy ustawodawczej przysługującej 100 tys. obywateli. Zanim do tego dojdzie, radni SDPL będą proponować wprowadzenie do statutów gmin i powiatów oraz sejmików wojewódzkich przepisów umożliwiających grupie obywateli (np. 3 proc. uprawnionych do głosowania w danej jednostce samorządu terytorialnego) składanie projektów uchwał, które musiałyby być obligatoryjnie przedmiotem obrad rad i sejmików.
- 4) Radni SDPL będą inicjować tworzenie rad młodzieży, będących znakomitą szkołą postaw obywatelskich. Samorządowcy SDPL będą zabiegać o to, aby w ramach zajęć szkolnych organizowane były różne formy praktycznej edukacji postaw obywatelskich.

III. **SAMORZĄD szanujący prawa i wolności**

SDPL opowiada się za państwem, w którym nikt nie jest dyskryminowany za swój światopogląd, narodowość, wygląd zewnętrzny, przekonania polityczne, orientację seksualną. SDPL przeciwnie jest dyskryminowaniu kogokolwiek i z jakiegokolwiek przyczyny. Konstytucja gwarantuje obywatelom szereg praw i wolności obywatelskich. Realizacja tych przepisów spoczywa nie tylko na władzach państwowych (które obecnie niejednokrotnie kwestionują te prawa i wolności), ale również zależy w znacznym stopniu od postawy władz samorządowych. Dlatego SDPL będzie robić wszystko, co jest w kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, aby bronić takich wartości jak: świeckość państwa, wolność sumienia i wyznania, wolność słowa i prawo do publicznego manifestowania swoich poglądów, wolność twórczości artystycznej, tolerancja.

1) Radni SDPL będą sprzeciwiać się:

- próbom cenzurowania prac artystów,
- próbom ograniczania prawa do organizowania publicznych zgromadzeń,
- próbom narzucania określonego światopoglądu poprzez działalność jakichkolwiek samorządowych instytucji publicznych,
- próbom ograniczania wolności obywatelskich motywowanym względami religijnymi.

2) Radni SDPL będą wspierać:

- mecenat samorządów nad twórczością artystyczną, w tym promowanie nowych, eksperymentalnych kierunków w kulturze i sztuce,
- finansową i organizacyjną pomoc dla rozwoju badań naukowych,
- udział młodzieży w akcjach obywatelskich i społecznych,
- udział kobiet w życiu publicznym,
- inicjatywy ekologiczne zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- oddolne inicjatywy na rzecz ochrony praw i wolności obywatelskich.

IV. SAMORZĄD solidarny

Samorząd solidarny to taki samorząd, który realizuje zasadę sprawiedliwości społecznej, któremu nie jest obojętna sytuacja materialna mieszkańców. Zdaniem SDPL realizacja tej zasady, walka z biedą i wykluczeniem społecznym, powinna odbywać się przede wszystkim poprzez rozwój, inwestycje i tworzenie miejsc pracy, a drugiej kolejności przez wspieranie osób i rodzin, które nie z własnej winy znalazły się w trudnej sytuacji. W obu tych dziedzinach samorząd terytorialny ma ważne funkcje do spełnienia.

- 1) Jednym z najważniejszych działań na szczeblu samorządu jest tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy. Więcej miejsc pracy to mniej biedy, większe wpływy do budżetu samorządowego i lepsze możliwości zaspokajania potrzeb mieszkańców. Dlatego samorządowcy SDPL będą działać na rzecz zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej oraz sprzyjać rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości (MSP) na swoim terenie, m.in. poprzez:
  - aktywną politykę ulg podatkowych, która powinna sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy. Nieodłącznym elementem takiej polityki musi być jawność udzielonych ulg oraz jasne i publicznie znane kryteria ich przyznawania,
  - aktywne ubieganie się o środki unijne sprzyjające rozwojowi lokalnemu i regionalnemu. Ze względu na konieczność posiadania środków własnych przez samorządy część samorządów nie ubiega się o fundusze UE w takim zakresie, w jakim by chciała. Dlatego radni SDPL będą dążyć do porozumień pomiędzy różnymi jednostkami samorządu terytorialnego w celu realizacji wspólnych projektów finansowych ze środków UE
  - przyspieszenie – tam, gdzie tego jeszcze nie uczyniono – opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzenie na poziomie województwa rejestru terenów inwestycyjnych z określeniem charakteru dopuszczalnych inwestycji. Gminy, które nie dysponują dostatecznymi środkami finansowymi na opracowanie miejscowego planu przestrzennego zagospodarowania terenu, powinny mieć zagwarantowane dotacje na ten cel,
  - wspieranie partnerstwa publiczno-prywatnego, które właściwie zorganizowane może sprzyjać rozwiązywaniu najważniejszych problemów lokalnych,
  - tworzenie mechanizmów zapobiegających korupcji zgodnie z propozycjami zawartymi w rozdziale „SAMORZĄD - uczciwy i przejrzysty”
  - weryfikację dotychczasowych umów o partnerstwie z zagranicznymi jednostkami samorządu terytorialnego pod kątem ich przydatności dla rozwoju gminy i powiatu. Ta zasada powinna być również nadrzędna przy zawieraniu nowych umów tego typu.

- 2) Właściwie adresowana polityka społeczna jest niezbywalnym obowiązkiem władz samorządowych i powinna być prowadzona w sytuacji, gdy ludzie nie są w stanie sami sobie poradzić. Samorządowcy SDPL będą:
  - działać na rzecz zwiększania aktywności pracowników socjalnych w celu dobrego rozpoznania potrzeb i właściwego adresowania świadczeń,
  - wspierać wszelkie inicjatywy polegające na organizowaniu samopomocy obywatelskiej dla ludzi ubogich, chorych, starszych, niepełnosprawnych,
  - dążyć do organizowania prac publicznych,
  - wspierać organizowanie tzw. spółdzielni socjalnych,
  - promować jak najszerszą współpracę władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi.

V. SAMORZĄD dla nowoczesnej szkoły

SDPL opowiada się za utrzymaniem bezpłatnej edukacji na wszystkich poziomach nauczania. Jesteśmy przekonani o konieczności odbiurokratyzowania szkoły, w tym procedur awansu zawodowego nauczycieli. Należy większą uwagę skoncentrować na kształceniu pedagoga-wychowawcy, a nie tylko wykładowcy przedmiotu. Wzmocniona koncentracja władz publicznych na procesach wychowawczych i edukacyjnych działań będzie zapobiegawczo na liczne patologie. Przestępczości wśród młodzieży należy zapobiegać, a nie tylko zwalczać jej skutki. Skuteczne oddziaływanie możliwe będzie wówczas, gdy na ulicach miast pojawią się nie tylko służby policyjne, ale także animatorzy zajęć sportowych i kulturalnych, którzy wejdą w środowiska młodych ludzi z pozytywną ofertą spędzania wolnego czasu.

- 1) Obecny niż demograficzny stwarza warunki do podwyższenia poziomu nauczania oraz zapewnienia lepszego kontaktu nauczyciela z uczniami. W związku z tym radni SDPL będą opowiadać się za zmniejszeniem liczby uczniów w klasie (poniżej 20 uczniów) i sprzeciwiać ograniczaniu liczby szkół, klas i nauczycieli.
- 2) Szkoła w większym stopniu powinna przygotowywać ucznia do formułowania problemów i poszukiwania sposobów ich rozwiązywania, niż na przekazywaniu mu wiadomości encyklopedycznych. Jednym z priorytetów jest zwiększenie stopnia komputeryzacji i internetyzacji szkół. Radni SDPL podejmą starania na rzecz wykorzystywania pracowni komputerowych nie tylko na lekcjach informatyki, ale również w nauczaniu pozostałych przedmiotów szkolnych (programy multimedialne).
- 3) Radni SDPL będą zabiegać, w miarę możliwości finansowych jednostek samorządu terytorialnego, o wprowadzenie nauczania języka angielskiego od początku szkoły podstawowej.
- 4) SDPL opowiada się za maksymalnym wykorzystaniem obiektów szkolnych po godzinach lekcyjnych (sekcje zainteresowań, zajęcia wyrównawcze, zajęcia sportowe). Radni SDPL będą zabiegać o zwiększenie środków finansowych dla nauczycieli i wychowawców prowadzących zajęcia pozalekcyjne. Radni SDPL będą dążyć do tego, aby obiekty szkolne, które nie są wykorzystywane przez szkoły w godzinach polekcyjnych, były w pierwszej kolejności udostępnione organizacjom pozarządowym, realizującym cele oświatowe i wychowawcze, a tym samym organizującym młodzieży spędzanie wolnego czasu.
- 5) SDPL widzi potrzebę rozbudowy sieci przedszkoli i wzbogacenia ich oferty. Ważne jest zapewnienie pracującym lub chcącym podjąć pracę rodzicom szerokiej oferty opieki nad dzieckiem, szczególnie z uwzględnieniem dostosowania godzin pracy placówek przedszkolnych do godzin pracy rodziców. Dostępność bezpłatnej i ogólnodostępnej opieki dla dzieci w wieku przedszkolnym zwiększy również pozycję kobiet na rynku pracy: łatwiej będzie im podejmować pracę zawodową, a jednocześnie nie będzie uniemożliwiać zakładania rodziny.

VI. SAMORZĄD dla ochrony zdrowia

Konstytucja RP nakłada na władze publiczne obowiązek zapewnienia wszystkim obywatelom równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. W obecnej organizacji systemu ochrony zdrowia obowiązek ten realizowany jest przede wszystkim poprzez Narodowy Fundusz Zdrowia i jego oddziały wojewódzkie. Rola samorządów jest w tym zakresie bardzo ograniczona i nie da się jej zwiększyć bez odpowiednich zmian ustawowych. Radni SDPL będą dążyć do maksymalnego wykorzystania obecnych przepisów w celu usprawnienia ogólnodostępnej opieki zdrowotnej.

- 1) Radni SDPL na szczeblu powiatowym i wojewódzkim będą dążyć do racjonalizacji w istnieniu i organizacji szpitalnej opieki zdrowotnej, m.in. poprzez właściwe rozmieszczenie placówek szpitalnych na danym obszarze (np. przy otwieraniu nowego i nowoczesnego szpitala, zamykanie starego i nieefektywnego szpitala działającego na tym samym terenie), uzgadnianie pomiędzy szpitalami terminów remontów.
- 2) Na szczeblu gminnym radni SDPL będą czuwać nad równym traktowaniem publicznych i niepublicznych zakładów podstawowej opieki zdrowotnej, mających podpisane kontrakty z NFZ. SDPL opowiada się za równym traktowaniem obu form świadczenia usług zdrowotnych.
- 3) Tam, gdzie właścicielami zakładów opieki zdrowotnej są jednostki samorządu terytorialnego, radni SDPL będą dążyć do rezerwowania corocznie w budżetach tych jednostek środków finansowych na unowocześnianie infrastruktury szpitalnej oraz polepszanie warunków pracy lekarzy i pielęgniarek.
- 4) Radni SDPL będą proponować tworzenie powiatowych i wojewódzkich systemów informacji o ochronie zdrowia (dostępnej przez Internet, za pośrednictwem telefonów oraz we wszystkich urzędach samorządowych na danym terenie). Informacja będzie zawierać dane o wszystkich placówkach zdrowotnych na danym terenie (adresy, zakres usług, godziny przyjęć, itp.), o wolnych miejscach w szpitalach, o czasie oczekiwania na zabiegi i badania, itp.
- 5) Radni SDPL będą dążyć do maksymalnego wykorzystania instrumentu kontroli nad działaniem NFZ jakim jest udział w radzie oddziału wojewódzkiego NFZ dwóch przedstawicieli sejmiku województwa oraz jednego przedstawiciela konwentu powiatów z danego województwa. Członkowie takich rad mają istotne uprawnienia kontrolne.

* * *

Wskazane jest rozszerzenie uprawnień powiatów w zakresie ochrony zdrowia – patrz rozdział „SAMORZĄD – niezbędne zmiany ustawowe”.

VII. SAMORZĄD dla bezpieczeństwa

Zapewnienie bezpieczeństwa obywateli jest jednym z podstawowych zadań władz publicznych. Przesłępstwa trzeba nie tylko wykrywać i karać, ale przede wszystkim im zapobiegać. W gestii władz centralnych pozostaje aparat ścigania, karania i penitencjarny. Władze samorządowe mają do odegrania znaczącą rolę w zapobieganiu przestępczości poprzez działania edukacyjne, profilaktyczne i prewencję.

W celu likwidacji źródeł przestępczości samorządowcy SDPL będą zabiegać o:

- zapewnianie młodzieży różnych form spędzania wolnego czasu w sekcjach zainteresowań i sportowych, organizowanych przez szkoły i organizacje pozarządowe (patrz rozdział „SAMORZĄD dla nowoczesnej szkoły”),
- prowadzenie polityki prorozwojowej, której celem będzie zmniejszanie obszarów biedy i wykluczenia społecznego, a w ostateczności – prowadzenie właściwie adresowanej polityki socjalnej (patrz rozdział „SAMORZĄD solidarny”)
- organizowanie pomocy (w tym również pomocy psychologicznej) rodzinom patologicznym, ze zwiększonym wywiadem środowiskowym,
- wspieranie dyrekcji szkół w radzeniu sobie z uczniami sprawiającymi kłopoty wychowawcze i wchodzącymi w konflikt z prawem ,
- upowszechnianie monitoringu miejsc publicznych,
- pełne egzekwowanie decyzji sądów w zakresie organizowania prac społecznych (sprzątanie, zazielenianie, drobne prace remontowe), na które skazywani są przestępcy za lżejsze przestępstwa.

VIII. SAMORZĄD przeciw bezdomności

Bezdomność oraz złe warunki mieszkaniowe są przyczyną wielu patologii społecznych i zdecydowanie pogarszają jakość życia obywateli. Samorząd terytorialny dysponuje instrumentami pozwalającymi ograniczać lub eliminować te zagrożenia.

- 1) Radni SDPL będą inicjować tworzenie gminnych polityk „dostępnego mieszkania” poprzez:
  - przygotowanie wszechstronnej analizy sytuacji mieszkaniowej w gminie,
  - przyjęcie długofalowych programów budowy mieszkań ze szczególnym uwzględnieniem budowy mieszkań komunalnych, w tym również o charakterze socjalnym,
  - przyspieszenie prac nad opracowaniem planów zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności ujęcie w tych planach terenów pod budownictwo mieszkaniowe
- 2) Zdaniem SDPL na terenach zarezerwowanych pod budownictwo mieszkaniowe gminy powinny inicjować budowanie mieszkań o niskich czynszach dla ludzi niezamożnych i dla młodych małżeństw. Towarzystwa Budownictwa Społecznego nie spełniają tej roli.

* * *

Niezbędne są zmiany ustawowe dotyczące uprawnień samorządu we wspieraniu taniego mieszkalnictwa – patrz rozdział „SAMORZĄD – niezbędne zmiany ustawowe”.

IX. SAMORZĄD wspierający kulturę

W czasach komercjalizacji działalności artystycznej i kulturalnej, a tym samym finansowo uprzywilejowanej pozycji sztuki popularnej, ważną rolę we wspieraniu ambitnej działalności artystycznej odgrywa mecenat władz publicznych. Zadaniem władz publicznych w szczególności musi być: tworzenie infrastruktury kulturalnej, z której będą mogli korzystać artyści „niekomercyjni”, stworzenie systemu stypendialnego wsparcia uzdolnionej artystycznie młodzieży, inspirowanie oddolnych działań na rzecz rozwoju kultury i sztuki, w tym również tej o charakterze eksperymentalnym i nowatorskim.

- 1) Wspieranie kultury przez organy samorządu terytorialnego musi być wolne od czynników światopoglądowych lub gustów aktualnie rządzących. Jedynym kryterium może być wartość artystyczna określana przez ludzi kompetentnych w danej dziedzinie sztuki. Radni SDPL będą bronić praw artystów do swobody wyrazu artystycznego.
- 2) Radni SDPL będą postulować i popierać:
  - tworzenie lokalnych i regionalnych samorządowych funduszy stypendialnych dla uzdolnionej artystycznie młodzieży,
  - wyodrębnianie w budżetach jednostek samorządu terytorialnego środków finansowych na promocję lokalnych i regionalnych artystów (np. finansowanie debiutanckich wystaw i koncertów),
  - finansowe wspieranie przez samorzady własnych ośrodków kultury, jak i niekomercyjnych placówek kulturalnych prowadzonych przez inne podmioty (np. domów kultury prowadzonych przez spółdzielnie mieszkaniowe) i poszerzanie dostępu do Internetu,
  - tworzenie w szkołach każdego szczebla klas o profilu artystycznym, w miarę możliwości tworzonych w ramach współpracy szkoły, uczelni artystycznej oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury,
  - wspieranie w drodze konkursów organizacji pozarządowych w zakresie realizowania działań zleconych w obszarze kultury.

X. SAMORZĄD – niezbędne zmiany ustawowe

Dotychczasowe doświadczenia wskazują na potrzebę zmian ustawowych, które zwiększą efektywność i jakość funkcjonowania samorządu. SDPL uważa za potrzebne:

- 1) Zmianę zasad rozdysponowywania środków finansowych przez NFZ celem zapewnienia władzom powiatowym realnego wpływu na funkcjonowanie placówek opieki zdrowotnej (przyznanie uprawnień do kontraktowania w ramach przydzielonych środków). Takie rozwiązanie gwarantowałoby lepsze rozdzielanie kontraktów pomiędzy placówki na danym terenie oraz prowadziłyby do większej racjonalności w wydatkowaniu publicznych pieniędzy.
- 2) Wzmocnienie struktur powiatowych poprzez:
  - połączenie powiatów grodzkich z ziemskimi,
  - dokonywanie corocznej oceny powiatów według ustawowych kryteriów. Łączenie powiatów „najdroższych” (czyli zużywających największą część swojego budżetu na własną administrację z powiatami sąsiednimi).
- 3) Wprowadzenie funkcji szefa administracji (sekretarz lub dyrektor urzędu samorządowego) na wzór dyrektora generalnego w ministerstwach lub urzędach wojewódzkich. Aby to rozwiązanie było skuteczne, należy podjąć działania zmierzające do wprowadzenia odpowiednika statusu służby cywilnej dla pracowników urzędów samorządowych.
- 4) Ustawowe opisanie relacji pomiędzy organami gminy. Potrzebne jest precyzyjne określenie kompetencji organów uchwałodawczych i wykonawczych, ze szczególnym uwzględnieniem roli wójtów, burmistrzów i prezydentów miast wybieranych w wyborach bezpośrednich. Zdecydowanie sprzeciwiamy się rezygnacji z bezpośrednich wyborów wójta, burmistrza i prezydenta. Potrzebne jest natomiast ustawowe opisanie relacji pomiędzy organami gminy.
- 5) Przekazanie części uprawnień wojewody do samorządu województwa.
- 6) Ustawowe wprowadzenie inicjatywy obywatelskiej na poziomie samorządów gminnych, powiatowych i wojewódzkich na wzór inicjatywy ustawodawczej przysługującej 100 tys. obywateli (patrz rozdział „SAMORZĄD obywatelski”, pkt 3).
- 7) Dla sfinansowania taniego budownictwa mieszkaniowego SDPL konieczne jest przyjęcie ustawy przewidującej współfinansowanie tego budownictwa przez Budżet Państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz inne instytucje finansowe.

10 zasad etycznego postępowania radnego SDPL

Radny SDPL w swojej działalności publicznej zawsze kieruje się dobrem mieszkańców danej wspólnoty samorządowej, a w szczególności:

- 1) uczestniczy we wszystkich sesjach rady/sejmiku oraz posiedzeniach komisji do których zgłosił akces, a w przypadku nieobecności przedstawia jej usprawiedliwienie,
- 2) wywiązuje się terminowo ze wszystkich obowiązków radnego takich, jak np. składanie oświadczeń majątkowych
- 3) konsultuje swoje inicjatywy i decyzje z mieszkańcami oraz organizacjami reprezentującymi mieszkańców,
- 4) utrzymuje kontakt z mediami lokalnymi, odpowiadając niezwłocznie i wyczerpująco na wszystkie zapytania ze strony dziennikarzy,
- 5) organizuje regularne i otwarte dla wszystkich dyżury (co najmniej 2 razy w miesiącu), które nagłaśnia w należyty sposób,
- 6) podaje do publicznej wiadomości sposób kontaktowania się z nim (adres poczty elektronicznej, numer telefonu, itp.),
- 7) raz do roku przygotowuje zwięzłe sprawozdanie ze swojej działalności, które podaje do wiadomości publicznej, przesyła do lokalnych mediów oraz umieszcza na wojewódzkiej lub powiatowej stronie internetowej SDPL,
- 8) nie bierze udziału w podejmowaniu decyzji dotyczącej bezpośrednio lub pośrednio jego osoby lub osób z nim powiązanych – w takiej sytuacji publicznie ujawnia istniejący konflikt interesów
- 9) bierze udział w życiu publicznym danej wspólnoty samorządowej w zakresie wykraczającym poza udział w obowiązkowych sesjach rady/sejmiku lub posiedzeniach komisji
- 10) przestrzega Kodeksu Etycznego SDPL i realizuje w należyty sposób postanowienia Karty Samorządowej SDPL, odpowiednio dostosowując je do warunków danej wspólnoty samorządowej.